

Welcome Bronnenblad

Regie: Philippe Lioret
Jaar: 2009
Duur: 105 min
Website: <http://marsdistribution.com/film/welcome>

Inhoud

-
1. Frankrijk
 2. De maatschappij en politiek in Frankrijk
 - 2.1 Het immigratiebeleid onder Sarkozy en Hollande
 3. Vluchtelingen wereldwijd
 - 3.1 VN Vluchtelingenverdrag
 - 3.2 Het Europese migratiebeleid
 - 3.3 Engeland, het beloofde land
 4. De situatie in Calais
 - 4.1 Hulpverlening
 5. Mensensmokkel
 6. Kritiek op de mensenrechtensituatie in Calais

Bronnen

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Amnesty International en Movies that Matter

Colofon

.....

1. Frankrijk

Regeringsvorm:	Democratische semi-presidentiële republiek
Staatshoofd:	President François Hollande
Regeringsleider:	Premier Jean-Marc Ayrault
Hoofdstad:	Parijs
Oppervlakte:	674.843 km ²
Inwoners:	65 miljoen
Religie:	Katholicisme 64%, niet-gelovigen 27%, islamitisch 10%
Levensverwachting:	81,46 jaar
Gemiddeld BNP per inwoner:	€35.613
Werkloosheid:	9,3%
Officiële landtaal:	Frans

2. De maatschappij en politiek in Frankrijk

Foto: © www.bnr.nl

Een internationale grootmacht

Frankrijk is één van de grootmachten in Europa. En ook op het wereldtoneel is het één van de belangrijke spelers. Het land heeft politiek, economisch en militair gezien een leidende positie.

Frankrijk is lid van belangrijke internationale organisaties, zoals de Europese Unie, Verenigde Naties, G8, G20, de Wereldhandelsorganisatie, OESO, NAVO en het is één van de vijf permanente leden van de VN Veiligheidsraad. Frankrijk behoort tot de grondleggers van de Europese samenwerking. Het was namelijk in 1951 medeoprichter van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS), de voorloper van de EU.

Na de Tweede Wereldoorlog bouwde Frankrijk een welvarende economie op. Dat heeft ertoe geleid dat het land op dit moment de op vijf na grootste economie ter wereld heeft en na Duitsland ook de grootse economie van Europa is. Frankrijk heeft een hoge levensstandaard, goed onderwijs, goede gezondheidszorg en een goed uitgerust en groot leger. Ook is het een van de vijf internationale mogendheden met kernwapens.

Geschiedenis van immigratie

Voor de opbouw van de huidige welvaart was Frankrijk na de oorlogsjaren afhankelijk van migranten. Na de Tweede Wereldoorlog had het land zelf niet genoeg arbeidskrachten voor de wederopbouw en de economische bloei die in de jaren '50 en '60 volgde. Daarom ging Frankrijk over de grens op zoek naar arbeidskrachten. In deze periode kwamen de areidsmigranten vooral uit Italië, Portugal, Spanje, België, Duitsland, Polen en Rusland naar Frankrijk toe.

Tegelijkertijd kwamen er ook veel migranten naar Frankrijk toe als gevolg van de dekolonisatie. In 1962 werd Algerije, dat daarvoor een kolonie van Frankrijk was, onafhankelijk. Dat had tot gevolg dat honderdduizenden kolonisten (de zogenaamde pied-noirs) vanuit Algerije naar het Franse vasteland kwamen. Maar ook vanuit de andere voormalige koloniën in Noord- en West-Afrika, India en Indochina kwamen miljoenen mensen naar Frankrijk.

Tijdens de economische crisis in het begin van de jaren '70 werden in Frankrijk, net als in veel andere Europese landen, alle programma's om buitenlandse werkers aan te trekken stopgezet. Maar dit zorgde er niet voor dat de arbeidsmigranten terugkeerden naar hun thuisland, integendeel. Veel immigranten bleven en lieten ook hun familie naar Frankrijk overkomen. Familiehereniging is daarmee de belangrijkste vorm van migratie geworden in Frankrijk. Tegenwoordig is ongeveer 8% van de bevolking een immigrant uit een voormalige kolonie of een nakomeling daarvan.

Sociale onrust

Door deze grootschalige immigratie heeft Frankrijk een zeer gevarieerde multiculturele samenleving. Hoewel de immigratie als een succesverhaal voor de Franse economie wordt gezien, is het de laatste decennia ook de bron van veel sociale problemen.

2. De maatschappij en politiek in Frankrijk

Foto: © Ysengrimus

Er zijn veel spanningen onder kansarme immigranten die soms tot uitbarsting komen. Een voorbeeld hiervan zijn de rellen in de voorsteden van Parijs in november 2005. Hierbij kwam het tot gewelddadige confrontaties tussen kansarme jongeren van veelal Noord-Afrikaanse afkomst en de politie. Daarbij gingen vele duizenden auto's in vlammen op en ook publieke gebouwen moesten het ontgelden. De rellen verspreidden zich snel naar andere steden over het hele land en leidden zelfs tot het afkondigen van de noodtoestand, waarna de rust uiteindelijk weer terugkeerde. De hoge jeugdwerkloosheid, discriminatie en het gebrek aan kansen en mogelijkheden voor migranten en hun nakomelingen worden als de belangrijkste oorzaken van de rellen gezien.

Politieke gevolgen

De grote immigratiestroom heeft ook politieke gevolgen gehad. In de jaren '70 kwam er een nieuwe politieke partij op in Frankrijk, het Front National. Deze Frans-nationalistische, extreem-rechtse partij is een

Marine Le Pen, Front National.

felle tegenstander van immigratie, vooral uit niet-Europese landen. De partij is opgericht door Jean-Marie Le Pen. Aanvankelijk speelde de partij slechts een kleine rol in de Franse politiek, totdat het in 1984 bij de Europese verkiezingen 11% van de stemmen kreeg. Sinds 2011 is de leiding van de partij in de handen van de dochter van Le Pen, Marine. Zij wist bij de presidentsverkiezingen van 2012 een grote overwinning te behalen, met maar liefst 18% van de stemmen. Inmiddels is Front National de derde politieke partij van Frankrijk.

Staatsinrichting

Frankrijk is een republiek met een president als staatshoofd. De grondwet die aan de basis hiervan lag werd in 1958 door middel van een referendum aangenomen. De uitvoerende macht is grotendeels in handen van de president. De Franse president wordt rechtstreeks door het volk gekozen voor een termijn van vijf jaar. De president heeft in Frankrijk veel macht vergeleken met andere Westerse democratieën. Zo benoemt hij de premier en het kabinet, is hij opperbevelhebber van het leger en kan hij het parlement vroegtijdig laten ontbinden en nieuwe verkiezingen uitschrijven. Het parlement bestaat uit de rechtstreeks gekozen Nationale Vergadering (Assemblée Nationale) en de Senaat.

Partijen

Frankrijk kent verschillende politieke partijen. De twee grootste partijen zijn de linkse, sociaal-democratische partij Parti Socialiste (PS) en het centrum-rechtse Union pour un Mouvement Populaire (UMP).

2. De maatschappij en politiek in Frankrijk

Nicolas Sarkozy, ex-president van Frankrijk

President

Sinds de presidentsverkiezingen van 6 mei 2012 is de sociaal-democratische François Hollande (PS) president van Frankrijk. Hij versloeg de zittende centrumrechtse president Nicolas Sarkozy (UMP).

Premier

De president deelt de uitvoerende macht met de premier. Hollande heeft na zijn verkiezing zijn partijgenoot Jean-Marc Ayrault tot premier benoemd.

arbeidsmarkt te helpen. Ook moesten er minder migranten komen door gezinshereniging en huwelijk.

Sarkozy lanceerde daarom een aantal immigratiewetten die het moeilijker moesten maken om naar Frankrijk te migreren voor gezinshereniging. Immigranten moeten voortaan eerst in hun thuisland een Franse taal- en cultuurtest afleggen. Andere Europese landen zoals Nederland, Duitsland en Denemarken doen dit al langer.

2.1 Het immigratiebeleid onder Sarkozy en Hollande

Nicolas Sarkozy

Sarkozy stond bekend om zijn harde standpunten over immigratie. De immigratieproblemen speelden een belangrijke rol bij de verkiezingscampagne van 2007, waarin hij tot president werd gekozen.

In 2006 kondigde Sarkozy, toen nog minister van Binnenlandse Zaken, aan dat hij een quotum zou instellen om per jaar 25.000 illegalen uit te zetten, 10.000 meer dan in 2004. Tijdens zijn presidentschap lanceerde Sarkozy een aantal nieuwe strengere immigratiewetten¹. In 2010 liet Sarkozy een groot aantal zigeunerkampen in het land ontruimen en zette hij duizenden illegale Roma's op het vliegtuig naar Roemenië en Bulgarije.

Sarkozy wilde een beleid van 'gekozen immigratie'. Daarmee bedoelde hij dat Frankrijk in grotere mate zelf zijn immigranten zou kunnen kiezen op basis van de behoeftes van het land, bijvoorbeeld om de

François Hollande, president van Frankrijk

François Hollande

In mei 2012 werd Sarkozy verslagen door de socialistische presidentskandidaat Hollande. De nieuwe Franse regering heeft aangekondigd een aantal van de controversiële immigratieprocedures van Sarkozy terug te draaien. De regering wil eerlijkere en duidelijkere regels opstellen voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning. Zo wil de regering een einde maken aan de verplichte toets over de Franse cultuur

2. De maatschappij en politiek in Frankrijk

en geschiedenis die immigranten moeten ondergaan. Maar de regering heeft wel benadrukt dat er niet meer verblijfsvergunningen zullen worden uitgegeven dan de 30.000 per jaar onder de vorige regering. De regering heeft ook gezegd dat de uitzetting van illegale migranten door blijft gaan.

3. Vluchtelingen wereldwijd

.....

Wereldwijd waren er in 2011 meer dan 10 miljoen vluchtelingen. In totaal komt 20% daarvan uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika, 27% uit de rest van Afrika en 42% uit Azië. In totaal is 7% afkomstig uit Europa.

Volgens schattingen van de UNHCR – de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties – wordt ruim 80% van de vluchtelingen opgevangen in de eigen regio. Dat is in de meeste gevallen in een buurland, bijvoorbeeld in een vluchtelingenkamp. Een deel van hen vlucht naar West-Europa, op zoek naar een beter leven.

De route naar Europa

Europa herbergt 15% (1,6 miljoen) van alle wereldwijde vluchtelingen. Mensen reizen vaak onder gevaarlijke omstandigheden naar Europa. Soms per vliegtuig, maar ook per boot, bus, vrachtwagen of zelfs te voet. De meeste vluchtelingen komen via Italië en Griekenland Europa binnen. Sommige vluchtelingen blijven daar, maar de meeste proberen verder te reizen naar Engeland, Duitsland, Frankrijk of Nederland.

Waarom vluchten mensen?

Er zijn verschillende redenen waarom mensen vluchten. Mensen ontvluchten hun land omdat ze bang zijn voor geweld, vervolging of hun leven. Dat kan zijn vanwege een oorlog of gewapend conflict. Het kan ook zijn dat mensen vluchten voor hun eigen overheid, omdat ze zich bijvoorbeeld hebben uitgesproken tegen hun eigen regering of omdat ze behoren tot een bepaalde politieke groep. Het kan ook zijn dat de regering hun manier van leven

niet goedkeurt.

Denk bijvoorbeeld aan homoseksualiteit, dat in veel landen verboden is.

Maar mensen vluchten niet alleen voor geweld. Ook armoede kan mensen ertoe drijven hun land te verlaten. Dat kan bijvoorbeeld zijn omdat er in hun land geen kans is op scholing of werk. Ook kan het zijn dat mensen weg willen omdat ze door een natuurramp geen huis of bezittingen meer hebben. En soms is (een deel van) het gezin gevlucht naar een ander land en willen mensen herenigd worden met hun familie.

Wat is een vluchteling?

De termen vluchteling, asielzoeker, migrant, vreemdeling en ontheemden worden vaak door elkaar gebruikt. Maar er zijn verschillen.

Vluchtelingen zijn mensen die hun land hebben verlaten omdat ze gevaar lopen om in de gevangenis te komen, te worden gemarteld of zelfs te worden gedood. Dit kan zijn omdat je het bijvoorbeeld niet eens bent met de regering, vanwege je huidskleur, geloof, of je seksuele geaardheid. In je eigen land word je niet beschermd door de regering.

Het VN-Vluchtelingenverdrag* bepaalt dat mensen niet mogen worden teruggestuurd naar hun thuisland als ze gegronde redenen hebben om bang te zijn voor vervolging, ernstige mishandeling of de dood. Dat heet het verbod op 'refoulement'.

*De officiële definitie van een vluchteling

Volgens het Vluchtelingenverdrag van de Verenigde Naties uit 1951 (ook wel het verdrag van Genève

.....

3. Vluchtelingen wereldwijd

Foto: © www.cmo.nl

- genoemd) is een vluchteling iemand die:
- gegronde vrees heeft (terecht bang is) voor vervolging vanwege ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een sociale groep of politieke overtuiging.
 - zich bevindt buiten het land waarvan hij de nationaliteit bezit en die de bescherming van dat land niet kan, of vanwege zijn vrees, niet wil invoeren.

Ontheemden zijn net als vluchtelingen op de vlucht geslagen. Het verschil is dat ontheemden binnen hun eigen land op de vlucht zijn. Ze zijn gevlucht vanwege vervolging, een conflict, economische noodzaak een natuurramp of om een andere reden. Vaak is de nieuwe verblijfplaats een tentenkamp, waar de ontheemden soms wel jaren wonen.

Het woord 'asiel' komt van uit het Grieks en betekent eigenlijk 'heiligheid, toevluchtsoord'. **Asielzoekers** zijn mensen die naar een ander land vluchten en daar opvang (asiel) aanvragen. Het land waarin asiel wordt aangevraagd start vervolgens een asielprocedure. Dit wordt gedaan om te kijken of een asielzoeker onder het Vluchtelingenverdrag valt. Pas als vaststaat dat je terecht bang bent voor vervolging in je eigen land ben je officieel een vluchteling.

Migranten zijn mensen die naar een ander land vertrekken om andere redenen dan vervolging. Vaak is er in hun eigen land veel armoede en geen werk. In een ander land hopen ze werk te vinden en geld te verdienen voor hun familie.

Een vreemdeling is iemand die niet in het bezit is van de nationaliteit van het land waar hij of zij verblijft.

Een speciale groep asielzoekers zijn de zogenoemde **ama's**. Dat betekent Alleenstaande Minderjarige Asielzoeker. Dit zijn kinderen die zonder een ouder of voogd asiel aanvragen. Een aantal Europese landen verleent een speciale status aan alleenstaande minderjarige asielzoekers, omdat deze groep extra kwetsbaar is. Zij mogen in ieder geval niet worden uitgezet tot hun 18e jaar.

3.1 VN Vluchtelingenverdrag

Het verdrag over de status van vluchtelingen is in 1951 door de Verenigde Naties aangenomen. Het verdrag definieert wie in aanmerking komt voor de status van vluchteling en welke rechten en plichten er gelden voor vluchtelingen. De landen die het ondertekenden beloofden dat zij asiel zouden geven aan iedereen van wie de rechten in gevaar zijn. Dat betekent dat mensen met gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een sociale groep of politieke overtuiging, niet mogen worden teruggestuurd naar een land waarin zij vervolging te vrezen hebben.

Oorspronkelijk gold het verdrag alleen voor Europese vluchtelingen die voor 1951 waren gevlucht vanwege de Tweede Wereldoorlog. In de jaren '50 en '60 bleken er echter ook vluchtelingenstromen op gang te komen uit het Oostblok en de Derde Wereld. Daarom werd in 1967 door middel van een aanvullend protocol (Het Protocol van New York) bepaald dat het Vluchtelingen-

3. Vluchtelingen wereldwijd

Foto: © European Commission

verdrag ook van toepassing is op mensen die na 1951, waar ook ter wereld, hun land zijn ontvlucht. Inmiddels hebben 145 landen het verdrag ondertekend.

Asiel voor misdadigers?

Een uitzondering geldt voor misdadigers. Artikel 1F uit het VN Vluchtelingenverdrag bepaalt dat ten aanzien van personen van wie ernstige redenen bestaan om te veronderstellen dat zij ernstige misdrijven hebben begaan (oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid) geen asiel kunnen krijgen.

3.2 Het Europese migratiebeleid

Een gemeenschappelijk asielbeleid

Jaarlijks bereiken duizenden vluchtelingen Europa. Om deze grote stroom vluchtelingen in goede banen te leiden, werken de EU lidstaten steeds meer samen.

In 1999 is er begonnen met een gemeenschappelijk Europees Asielstelsel, het CEAS (Common European Asylum System). Er blijken namelijk grote verschillen te bestaan in de behandeling en opvang van vluchtelingen in de verschillende lidstaten. Om ervoor te zorgen dat vluchtelingen overal gelijk behandeld worden, maar ook om illegale migratie tegen te gaan en misbruik te voorkomen hebben de landen een aantal basisafspraken gemaakt over een aantal zaken zoals de regels van de asielprocedure en de minimale voorwaarden waar de opvang van asielzoekers aan moet voldoen.

Maar hoewel er steeds meer afspraken tussen de lidstaten worden gemaakt over de bescherming van vluchtelingen, worden ze in de praktijk nog niet volledig uitgevoerd door alle landen. Ook blijven EU-landen in grote mate hun eigen asielbeleid bepalen.

Dublin II

EU-landen hebben afspraken gemaakt over de toelating van vreemdelingen. Mensen kunnen namelijk tussen de meeste lidstaten vrij reizen van het ene naar het andere land. Dat is bepaald in het Schengenverdrag*. Als het ene land veel soepeler is met de toelating, kan dat ervoor zorgen dat migranten vanuit dat land zonder grenscontrole naar andere EU-landen reizen. Daarom hebben de verschillende EU landen nu afspraken gemaakt over welke landen verantwoordelijk zijn voor het behandelen van een asielaanvraag. Dit is vastgelegd in het zogenoemde Dublin II-verordening. Deze Europese wet bepaalt dat het EU-land waarin een asielzoeker als eerste aankomt, verantwoordelijk is voor de asielaanvraag. Dus als een vluchteling als eerste in Italië voet aan wal heeft gezet, is dit land verantwoordelijk voor de opvang en de asielprocedure. Dit om te zorgen dat een migrant niet via het ene land naar het andere land gestuurd wordt, zonder dat iemand verantwoordelijkheid neemt voor de asielaanvraag. Maar ook zodat asielzoekers niet in allerlei landen tegelijkertijd asielprocedures starten en na een afwijzing bij de één, het bij een ander land probeert, het zogenaamde 'asielshoppen'. Met behulp van het Eurodac-systeem, waarin vingerafdrukken worden opgeslagen van asielzoekers en illegale migranten, kan worden nagegaan waar een migrant als eerste is aangekomen.

3. Vluchtelingen wereldwijd

Foto: © E.J. Bron

Kritiek op het Europese model

Volgens organisaties voor bescherming van vluchtelingen en asielzoekers; ECRE, UNHCR en Amnesty International faalt het huidige systeem in een eerlijke, snelle en goede bescherming van vluchtelingen. Er bestaan in de praktijk grote verschillen in de asielprocedures in de verschillende Europese landen. Het systeem is een soort 'loterij' voor asielzoekers, ze moeten maar net geluk hebben om in het juiste land hun aanvraag in te kunnen dienen.

Asielzoekers worden steeds vaker opgesloten. In detentiecentra moeten ze wachten op hun uitzetting naar het land waar ze als eerste binnenkwamen.

Het systeem dwingt asielzoekers om hun claim bij het land van aankomst in te dienen, hoewel ze hun aanvraag wellicht bij een ander land willen indienen omdat ze daar bijvoorbeeld familie hebben wonen. Dat maakt familiehereniging bijvoorbeeld lastig.

Men is bezorgd over de mensenrechtensituaties van asielzoekers en immigranten in sommige landen. Er zijn nog steeds grote verschillen in opvangfaciliteiten tussen de verschillende lidstaten. Sommige opvangcentra in Griekenland zijn overvol en de asielzoekers leven er in onhygiënische omstandigheden.

Het systeem zorgt ook voor een ongelijke verdeling van de asielaanvragen tussen de lidstaten. Het merendeel van de vluchtelingen komt Europa namelijk binnen via één van de landen aan de buitengrenzen, waardoor deze automatisch verantwoordelijk zijn voor de asielzoeker.

Daarbij leidt de toepassing van het verdrag tot grote

vertraging in de behandeling van asielzoekers en kan het er zelfs toe leiden dat asielaanvragen nooit gehoord worden. In de praktijk blijkt dat veel asielzoekers alsnog de toegang tot een asielprocedure wordt geweigerd in de verantwoordelijke staat. Lidstaten blijken onderling geen of gebrekkige informatie over asielzoekers uit te wisselen waardoor het asielproces veel vertraging oploopt of hun zaken niet juist worden afgehandeld. Ook worden asielzoekers vaak niet geïnformeerd of toegestaan om in beroep te gaan tegen hun uitzetting naar het land van binnenkomst.

Op dit moment wordt er gewerkt aan het voltooiën van het gemeenschappelijk Europees asielsysteem, waarin er ook meer aandacht is voor een eerlijkere spreiding van asielzoekers.

*Het Schengen-verdrag

Het Schengen-verdrag regelt het vrij verkeer van personen en goederen in de deelnemende EU-lidstaten. Het is vernoemd naar de plek van tekenen, Schengen in Luxemburg. De grenscontroles zijn verdwenen en burgers kunnen zonder visum reizen. Groot-Brittannië heeft het verdrag niet ondertekend, waardoor tussen Groot-Brittannië, Ierland en alle andere EU-landen ten alle tijden grenscontroles worden uitgevoerd. 'Schengen' heeft voor asielzoekers tot gevolg gehad dat ze nog maar in één van de lidstaten asiel mogen aanvragen en hun persoonsgegevens worden geregistreerd in een centrale databank.

3. Vluchtelingen wereldwijd

***Dublin II**

De Dublin II-verordening heeft tot doel:

- Zorgen dat één lidstaat verantwoordelijk is voor de asielpcedure
- Misbruik van asielpcedures in de vorm van meerdere aanvragen in verschillende landen voorkomen
- Zo snel mogelijk bepalen welke EU-lidstaat verantwoordelijk is voor het behandelen van de asielaanvraag.

3.3 Engeland, het beloofde land

Het Verenigd Koninkrijk is voor veel vluchtelingen in Europa het einddoel. Tot 2002 legaliseerde het Verenigd Koninkrijk alle vluchtelingen op het moment dat ze zich in het land bevonden. Ook al is dat nu niet meer het geval, de kans op asiel is nog steeds verreweg het grootst in Engeland vergeleken met de rest van Europa.

Ook hebben veel vluchtelingen er inmiddels familie of vrienden wonen die ze proberen te bereiken. Wat ook meespeelt is dat veel vluchtelingen de taal spreken en er een bloeiende zwarte economie is. Dat betekent dat het voor vluchtelingen relatief makkelijk is om onder te duiken en (zwart) werk te vinden.

4. De situatie in Calais

Foto: © Pascal Rossignol, REUTERS

De Noord-Franse havenstad Calais is voor veel vluchtelingen de laatste stop voor Engeland. Vanaf hier is de afstand naar het Engelse vasteland het kleinst, maar 31 km. Met helder weer kun je de witte kliffen van de Engelse kust zelfs met het blote oog zien. Dagelijks varen er vanuit de haven van Calais tientallen veerboten naar het Engelse Dover. Ook de kanaaltunnel is dichtbij. Van hieruit reizen toeristen en zakenmensen dagelijks met de hogesnelheidstrein in een half uur naar Folkestone of het hart van London.

De grote toestroom van vluchtelingen naar het 80.000 inwoners tellende Calais vormt al tientallen jaren een probleem. Er verblijven naar schatting rond de 1.500 vluchtelingen, veelal jonge mannen, met name afkomstig uit Afghanistan, Irak en Eritrea. Overdag dwalen ze door de straten van Calais en 's nachts hangen ze rond in de haven. Ze hopen op een plekje in een container, trein of vrachtwagen die hen door de tunnel of per boot naar Engeland brengt.

In 1999 bouwde het Franse Rode Kruis een opvangcentrum in het nabijgelegen Sangatte om het groeiende aantal vluchtelingen dat rondwaalde in Calais een dak boven hun hoofd te geven. In de hangar was plek voor 700 à 800 man, maar de opvang was zo gewild, dat er al snel tussen de 1.200 en 1.800 mensen verbleven. In drie jaar tijd werden er 70.000 mensen in het kamp opgevangen. De Britse regering vond echter dat dit opvangkamp juist meer vluchtelingen aantrok die de oversteek naar Engeland wilden maken. Engeland zette Frankrijk onder druk om het te sluiten. In 2002 besloot de toenmalige Franse minister van Binnenlandse Zaken, Nicolas Sarkozy, om het kamp leeg te ruimen.

Maar met de sluiting van de opvang in Sangatte verdwenen de problemen niet. De vluchtelingen verspreidden zich naar de straten van de Noord-Franse havensteden, Calais voorop. Een grote groep vluchtelingen trok naar de bossen rond Calais en bouwden er een geïmproviseerd tentenkamp. Met behulp van alles wat ze kunnen vinden, zand, takken, bouwzeil, pallets, piepschuim en karton, bouwen ze kleine hutjes tussen de bomen. Sommigen slapen zelfs in de boomtoppen. De bossen hebben de veelzeggende bijnaam 'La Jungle'. De bijna 1.500 vluchtelingen, waarvan een groot deel minderjarigen, leven er in erbarmelijke omstandigheden. Er is geen water, ze hebben nauwelijks bescherming tegen de regen en de kou. Door de slechte hygiëne breken er vaak huidziektes uit onder de immigranten. Ook is het er gevaarlijk. Je kunt er gemakkelijk beroofd worden en er zijn gevechten tussen migranten onderling. Ook treedt de Franse politie vaak hardhandig op ten aanzien van immigranten. Soms wordt een groep door de politie op de bus gezet naar Zuid-Frankrijk. De agenten pakken de schoenen van illegalen af om hun terugkeer naar Calais te bemoeilijken.

In 2009 besloot minister van Immigratiezaken Eric Besson het tentenkamp te sluiten, omdat er volgens hem sprake was van een wetteloze zone vol overlast door diefstal en vernieling. Ook zou het als een magneet werken op mensensmokkelaars, die de wanhopige immigranten voor ruim 1.000 euro een oversteek naar Engeland beloven. Tegelijkertijd kondigde de minister humanitaire maatregelen aan, zoals de aanleg van douches en de komst van een EHBO-post. In september van dat jaar heeft de militaire politie het tentenkamp ontruimd en werden

4. De situatie in Calais

Ontruiming van 'La Jungle' in Calais Foto © Remy de la Mauviniere

de achtergebleven 278 illegalen gearresteerd. De helft van hen was minderjarig. Na de sluiting van La Jungle verspreidden de illegalen zich naar omliggende dorpen, vonden ze andere schuilplekken onder bruggen of kraakten leegstaande huizen voor onderdak. Al snel doken er in en om Calais weer nieuwe 'jungles' op.

Foto: © mondepossible.unblog.fr

4.1 Hulpverlening

Op dit moment zorgt een netwerk van vrijwilligers voor maaltijden voor de migranten. Ze hebben alleen een groot gebrek aan mankracht en de hulp is een doorn in het oog van de Franse en Britse overheid. Daarbij is de hulp niet onomstreden. Volgens wetsartikel L622-I* uit het Franse wetboek riskeren inwoners die vreemdelingen helpen een geldboete van 30.000 euro en vijf jaar gevangenisstraf. Het bieden van hulp in welke vorm dan ook aan een migrant is verboden.

Volgens de Franse regering is de wet enkel bedoeld

om mensensmokkelaars aan te pakken. Maar hulporganisaties zeggen dat hulpverleners regelmatig worden afgeluisterd door de politie. Ook worden ze opgepakt en verhoord, al leidt dit zelden tot vervolging. De politie zou de hulpverleners vooral willen intimideren.

***Wetsartikel L622-I**

Wetsartikel L622-I: Iedereen die het via rechtstreekse of onrechtstreekse hulp voor een vreemdeling makkelijker maakt om Frankrijk binnen te komen of er te verblijven, wordt gestraft met een celstraf van vijf jaar en een boete van €30.000.

Wie vrijwillig wil terugkeren naar het land van herkomst wordt geholpen door de Franse overheid en kan een geldbedrag krijgen van de International Organisation for Migration. Ook bestaat de mogelijkheid asiel aan te vragen in Frankrijk, maar dat gebeurt maar zelden. De meeste immigranten weten dat als ze in één EU land asiel hebben aangevraagd, ze dat niet meer in een ander land binnen de EU kunnen doen.

5. Mensensmokkel

Demonstratie tegen ontruiming van 'La Jungle' Foto: © www.standaard.be

Een ander probleem in Calais is het grote aantal mensensmokkelaars dat er actief is. Ze profiteren van de wanhopige situatie van migranten en proberen ze illegaal naar Engeland te begeleiden.

Een plekje in een boot of vrachtwagen van Calais naar Dover kost al gauw duizend euro. De meeste migranten hebben dat geld niet en lenen dat van de smokkelaars. Maar dat betekent in de praktijk vaak dat als ze de oversteek naar Engeland gemaakt hebben, ze de smokkelaars veel geld schuldig zijn. De smokkelaarsorganisaties hebben de migranten daardoor in hun macht.

Mensensmokkel is een internationaal misdrijf. Maar soms is het voor vluchtelingen de enige manier om hun land te ontvluchten. Ook komt het voor dat de mensensmokkelaars zelf slachtoffer zijn. Het zijn vaak voormalige illegale migranten die de smokkelaars geld schuldig zijn en op deze manier hun schuld aflossen.

6. Kritiek op mensenrechten-situatie in Calais

Gevlucht gezin in 'La Jungle' Foto: © www.parismatch.com

Vanuit mensenrechtenorganisaties is er veel kritiek op de situatie in Calais. Voor de asielzoekers die in de stad aankomen is er te weinig opvang. De illegalen leven er in zeer slechte omstandigheden. Volgens de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, die Frankrijk mede ondertekend heeft, moeten ook illegalen een beroep kunnen doen op hun mensenrechten zoals noodzakelijke medische zorg, onderwijs voor kinderen en het recht om niet zomaar te worden opgesloten. Volgens deze organisaties krijgen zelfs mensen die asiel hebben aangevraagd en dus legaal in het land verblijven van de Franse regering geen onderdak en bescherming aangeboden.

Organisaties maken zich zorgen om de schoonveegacties in de tentenkampen. Migranten lopen het risico om vastgezet te worden in detentiecentra. Sommigen worden gedwongen teruggestuurd naar Griekenland of Italië. In Griekenland worden migranten in slechte omstandigheden vastgehouden en lopen ze een groot risico om gedwongen teruggestuurd te worden naar hun land van herkomst, zelfs als ze daar gevaar lopen. Ook kunnen asielzoekers die bezwaar maken tegen hun afgewezen asielverzoek al worden teruggestuurd terwijl hun zaak nog in behandeling is.

De behandeling van migranten en illegalen door de beruchte oproerpolitie, de CRS (Compagnie Républicaine de Sécurité) baart zorgen. Het gaat er vaak hardhandig aan toe. Onderzoek naar beschuldigingen van mishandeling door agenten zouden volgens mensenrechtenorganisaties niet altijd eerlijk en snel worden uitgevoerd.

De mensenrechtenorganisaties maken zich vooral zorgen over kinderen in Calais. Een groot deel van

de illegale migranten betreft minderjarigen die in veel gevallen worden overgebracht naar een opvangcentrum. Maar volgens de organisaties zijn deze opvangcentra niet geschikt voor kinderen. Er is niemand die hun taal spreekt en het personeel heeft vaak geen ervaring met vluchtelingenproblemen. De kinderen vertrekken er vaak na één nacht weer om vervolgens spoorloos te verdwijnen.

Bronnen

.....

www.UNHCR.org
www.guardian.co.uk/world/2009/jul/03/calais-migrants-uk-tent-city
www.vluchtelingenwerk.nl/internationaal/europa.php
www.vluchtelingenwerk.nl/vluchtelingen/vluchtelingenverdrag.php
www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/vluchtelingenverdrag
[/www.bndestem.nl/algemeen/buitenland/5667397/Vluchtelingen-Calais-onzichtbaar-geworden.ece](http://www.bndestem.nl/algemeen/buitenland/5667397/Vluchtelingen-Calais-onzichtbaar-geworden.ece)
www.trouw.nl/tr/nl/4324/nieuws/article/detail/1150041/2009/04/29/Immigranten-creperen-in-rsquo-La-jungle-rsquo-van-Calais.dhtml
www.volkskrant.nl/vk/nl/2664/Nieuws/archief/article/detail/778497/2006/01/07/Franse-noordkust-is-nu-een-groot-opvangkamp.dhtml
www.vn.nl/Archief/Buitenland/Artikel-Buitenland/Alles-beter-dan-Calais.-Vluchtelingen-op-weg-naar-een-nieuw-leven-in-Engeland.htm
 Financieel Economische Tijd, Het einde van Sangatte, Bas Kurstjens, 27 december 2002
www.vwnn.nl/7484
 Het 'kamp' in Calais, Valkenburg, F. (2009) <http://igitur.archive.library.uu.nl/student-theses/2009-1202-200228/Valkenburg,%20Farah%20van.pdf>
news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4408972.stm
www.ecre.org/topics/areas-of-work/protection-in-europe/135.html
www.schooltv.nl/eigenwijzer/project/2969801/vluchteling-en/2157348/maatschappijleer/item/2093832/waarom-vluchten-mensen/
http://opschool.amnesty.nl/sites/default/files/public/infoset_vluchtelingen_lr.pdf
www.unhcr.org/pages/49e48e571e.html
www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/schengen-akkoord

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2166738/Soft-touch-Britain-asylum-seeker-capital-Europe-We-let-year.html>
<http://nos.nl/artikel/125986-donkere-schimmen-in-calais.html>
<http://www.amnesty.nl/mensenrechten/encyclopedie/mensensmokkel-en-mensenhandel>
<http://www.france24.com/en/20120727-new-french-immigration-initiatives-signal-break-sarkozy-policies-france-manuel-valls-interior-minister>
<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-11576712>
<http://www.buitenlandsepartner.nl/archive/index.php/t-23338.html>
<http://focus-migration.hwwi.de/France.1231.0.html?&L=1>
<http://www.guardian.co.uk/world/2010/nov/16/france-racism-immigration-sarkozy>
http://www.nytimes.com/2007/06/12/world/europe/12iht-france.4.6112573.html?_r=0
http://www.migrationpolicy.org/pubs/France_Elections050307.pdf
<http://vorige.nrc.nl/buitenland/article1816405.ece>
<http://www.english.rfi.fr/africa/20120627-french-interior-minister-issue-objective-rules-immigrants-right-stay>
<http://www.france24.com/en/20120727-new-french-immigration-initiatives-signal-break-sarkozy-policies-france-manuel-valls-interior-minister>
http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/country_profiles/998481.stm
<http://www.europa-nu.nl/id/vgaxlcr0e01p/frankrijk#p2>
http://www.europa-nu.nl/id/vi3ahzh15xzv/nota_alleenstaande_minderjarige
<http://www.amnesty.org/fr/library/asset/EUR21/009/2012/fr/36765974-2793-466f-ba45-d8e0007d874b/eur210092012en.html>
http://www.europa-nu.nl/id/vi3ahzh15xzv/nota_alleenstaande_minderjarige
<http://www.amnesty.org/en/library/asset/EUR21/014/2009/en/2c3597e6-224d-45c5-8f01-267c615e4892/eur210142009en.pdf>

.....

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties om de basisrechten van de mens te omschrijven. In de verklaring staan de rechten die ieder mens altijd en overal zou moeten hebben. De volledige tekst is te lezen op www.amnesty.nl/uvrm.

1. Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren.
2. De mensenrechten gelden voor iedereen, waar ook ter wereld.
3. Je hebt recht op leven, op vrijheid en op veiligheid.
4. Slavernij is verboden.
5. Martelen is verboden.
6. Je hebt het recht om erkend te worden voor de wet.
7. De wet is voor iedereen gelijk en moet iedereen gelijke bescherming bieden.
8. Als je onrecht wordt aangedaan, heb je recht op bescherming.
9. Je mag niet zomaar worden opgesloten, of het land uitgezet.
10. Als je terecht moet staan, heb je recht op een eerlijke en openbare rechtszaak met een onafhankelijke rechter.
11. Je bent onschuldig tot het tegendeel is bewezen. Je daden kunnen niet achteraf strafbaar worden gesteld.
12. Je hebt recht op privacy en op bescherming van je goede naam.
13. Je mag je vrij verplaatsen in je eigen land. Je mag ieder land (ook je eigen) verlaten.
14. Je mag vluchten naar een ander land, als je mensenrechten worden bedreigd.
15. Je hebt recht op een nationaliteit.
16. Je mag trouwen met wie je wilt en een gezin stichten.
17. Je hebt recht op bezit, dat mag niemand zomaar van je afnemen.
18. Je mag je eigen godsdienst kiezen en daarnaar leven.
19. Je hebt het recht om uit te komen voor je eigen mening.
20. Je mag lid worden van een vereniging en een vereniging oprichten. Niemand mag je dwingen om bij een vereniging te horen.
21. Iedereen mag meedoen aan de verkiezingen voor het landsbestuur en zichzelf daarvoor verkiesbaar stellen. Het volk kiest de regering in democratische verkiezingen.
22. Je hebt recht op de economische, culturele en sociale voorzieningen in je land. Arme landen hebben recht op internationale hulp.
23. Je hebt recht op werk naar keuze, met een eerlijk loon. Je mag lid worden van een vakbond.
24. Je hebt recht op rust en vrije tijd.
25. Je hebt recht op genoeg inkomen om van te leven. Als je niet voor jezelf kunt zorgen, moet de overheid dat doen.
26. Je hebt recht op onderwijs.
27. Je hebt het recht om te genieten van kunst en cultuur.
28. Landen moeten ervoor zorgen dat de mensenrechten kunnen worden nageleefd.
29. Je hebt plichten om ervoor te zorgen dat de rechten van andere mensen kunnen worden nageleefd. De wetten in je land mogen niet in strijd zijn met de mensenrechten.
30. Geen van deze rechten mag worden misbruikt om de mensenrechten te vernietigen.

Amnesty International

Movies that Matter

Amnesty International

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle rechten geniet die zijn vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere internationale mensenrechteninstrumenten. In navolging van deze visie is het de missie van Amnesty International om onderzoek te doen en actie te voeren gericht op het voorkomen en beëindigen van ernstige schendingen van deze rechten.

Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival in Den Haag en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen. Movies that Matter is er ook voor scholen! Wij helpen films uit te zoeken wanneer u specifieke onderwerpen op school wilt behandelen, geven filmadvies voor verschillende niveaus en leeftijden, en helpen u de vertoning mogelijk te maken. Indien gewenst kunnen we u ook aan interessante gastsprekers of workshops helpen, of zelfs een compleet School Film Festival organiseren. Movies that Matter @ school richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele titels beschikbaar.

Colofon

.....

Redactie

Marieke Sepers

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Gezamenlijk Corvee

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius (productie)

Sabrine Pouwels (didactiek)

Mirjam van Campen (projectcoördinatie)

Movies that Matter

Postbus 1968

1000 BZ Amsterdam

www.moviesthatmatter.nl

tel. (020) 77 33 624

educatie@moviesthatmatter.nl

Deze lesbrief is alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

